Štev. 305 V Trstu, v petek 8. novembra 1918 Letnik XLIII

zhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti". — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57. — Naročnina znaša: za celo leto K 40·—, pol leta K 20·—, tri mesece K 10·—, za nedeljsko izdajo za celo leto K 8·—, pol leta K 4·—.

Posamezna številka v Trstu in okolici: 10 vinarjev.

EDINOST

Posamezne številke zastarele 20 vin. Oglasi trgovcev in obrtnikov *mm* po 30 vin; osmrtnice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov *mm* po 50 vin; oglasi v tekstu lista do pet vrst K 30.—; vsaka nadaljna vrsta K 3·— Mali oglasi po 8 vin. beseda, najmanj pa 80 vin. Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". — Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici sv. Frančiška As. št. 20. Poštnohranilični račun št. 841.052.

Posamezna številka izven Trsta in okolice: 12 vinarjev.

Italijansko vojaštvo prispelo v Gorico.

Zasedenje Gorice se je izvršilo sporazumno z goriškim Narodnim Svetom popolnoma prijateljski. — Položaj v Puli. Jugoslovansko brodovje nedotaknjeno. — Split nezaseden. — Protest dalmatinske narodne vlade SHS proti zasedanju Dalmacije. — Premirje z Nemčijo.

Italijani v Gorici.

GORICA, 7. (Izv.) V mestu vlada sedaj že skoraj popoln mir in red in se dogajajo le še tupatam izgredi proti skladiščem, kar se le težko prepreča, ker ni dovolj vojaštva za straženje. Civilno prebivalstvo je že precej odpravljeno iz mesta. Uredile pa so se razmere tudi že po deželi v precejšnji meri, tako da so najhujši časi že minili. Nered je napravljalo itak le nedisciplinirano vojaštvo, ki je v začetku plenilo in barantalo, kar pa je sedaj že odpravljeno. Položaj se more torej smatrati za precej dober.

Kakor smo že poročali, je včeraj prispelo v Gorico nekaj italijanskega vojaštva, ki je odšlo na razne kraje in sicer z namenom, da nadzira odvažanje vojnega plena in vojaškega materijala. Tako so zasedli, kakor že poročano, kolodvor v Sv. Luciji, potem pa tudi Podbrdo.

Danes je bilo tu razglašeno, da je ustavljen poštni, brzojavni in telefonski promet preko demakacijske črte, določene v pogojih za premirje. Mogoč je pa še železniški promet s takoimenovanimi vmesnimi vlaki, ki vozijo od Gorice do Sv. Lucije, in od Sv. Lucije do Jesenic. Prtljage smejo potniki vzeti s seboj, kolikor je morejo sami nositi.

Poročali smo že, da je prišel včeraj v Gorico italijanski general Cei. Zastopstvo tukajšnjega Narodnega Sveta je imelo danes dopoldne žnjim daljši porazgovor, ki se je vršil na kar najbolj prijateljski način. General je izjavil, da je odposlan od generalnega štaba, da zahteva izročitev skladišč. Zastopstvo Narodnega Sveta je izjavilo, da je blago v skladiščih last jugoslovanske države, ker se je to blago zaseglo in shranilo pred sklenitvijo premirja med Italijo in Avstro-Ogrsko, in zgodilo se je to na podlagi mednarodnega prava. V ostalem pa so izjavili zastopniki Narodnega Sveta, da počakajo odločitve narodne vlade v Ljubljani o tej stvari.

Popoldne je prispel v Gorico drug italijanski general, marchese Faveda, konjeniški brigadir. Le-ta je sporočil, da ima nalog, da zasede Gorico in da naj torej Narodni Svet sporazumno ž njim umakne svoje straže, da jih general nadomesti z italijanskimi. Porazgovor je bil popolnoma prijateljski. Zastopniki Narodnega Sveta so pojasnili svoje stališče generalu že v svojem nagovoru in še natančneje v popoldanskem porazgovoru. Končno je prišlo do sporazuma, da namreč Narodni Svet počaka navodil od narodne vlade v SHS v Ljubljani in da začasno umaknne svoje straže pri skladiščih, katere nadomestijo Italijani. Pri tem se je sklicevol Narodni Svet na posebni dogovor, ki se je sklenil med Jugoslavijo in Italijani, čigar natančna vsebina doslej še ni znana. Ker torej prevzamejo stražno službo sedaj Italijani, odide najbrž ljubljanski domobranski pešpolk v kratkem iz Gorice.

Drugače je v Gorici življenje skoraj da čisto redno in vlada tudi najboljše sporazumljenje Jugoslovanov z italijanskimi someščani in sodeželani. Danes ob priliki prihoda laškega generala so Italijani priredili lepe manifestacije, s katerimi so pozdravili svoje rojake. Vršil se je tudi izprevod, toda ob precej pičli udeležbi, kakih 200 oseb, večjidel mladine. Mir pa se nikakor ni kalil.

Pri sprejemu se je tekom nagovora pripetil neprijeten dogodek. Nekdo je namreč zaklical »Abbasso i provocatori!« General pa je odločno zavrnil to žalitev, rekoč: »Abbasso nessuno! Siamo fratelli tutti, dovete rispetare tutti! (Z nikomur doli! Vsi smo bratje, spoštovati morate vse!)« — kar so Slovenci sprejeli z zadoščenjem.

GORICA, 7. (Izv.) Danes popoldne so se jugoslovanske straže zamenjale z italijanskimi, kar se je zgodilo popolnoma prijateljski, skoraj tako, kakor so se v mirnem času menjavale straže. Italijanskega vojaštva bo v Gorici okoli 1000 mož.

GORICA, 7. (Izv.) Zaradi prihoda italijanskega vojaštva se zunanje lice Gorice ni izpremenilo pravzaprav čisto nič. Slej ko prej plapola na Gradu poleg italijanske slovenska trobojnica, kakor je bilo dogovorjeno že prej med predstavitelji obeh narodnosti. Na uradnih poslopjih, v katerih so nameščena jugoslovanska oblastva, je in bo izvešena tudi odslej naša trobojnica, in tudi po zasebnih hišah je veliko slovenskih zastav. Nasprotno pa na poslopjih, kjer se nahajajo italijanska oblastva, vise italijanske trobojnice. Kakih neljubih dogodkov zaradi razobešenja slovenskih trobojnic ni bilo že od začetka in jih tudi sedaj ni. Obe narodnosti živite složno in mirno druga poleg druge.

Položaj v Puli.

PULA, 7. (Izv.) Italijani so zasedli v mestu več točk, med njimi tudi »kastel«. Naše jugoslovanske oblasti pa poslujejo redno dalje, in italijanske vojaške oblasti se nikakor ne vmešavajo v to poslovanje. Italijansko vojaštvo - opravlja - takorekoč samo policijsko službo in se ponaša napram našemu vojaštvu in občinstvu v vsakem oziru popolnoma dostojno.

Na vsem našem brodovju se vijejo naše jugoslovanske zastave, samo na »kastelu«, katerega so zasedli Italijani, je razvešena italijanska.

V mestu vlada popoln mir in red. Tuje vojaštvo, kakor Nemci, Madžari in Romuni, so povečini že odšli iz Pule, tako tudi skoraj vsi drugi, zlasti Italijani: ostali so tu le še Jugoslovani in Čehi. Nemcev je ostalo le prav malo v Puli, edino le strojniki in elektrotehniki. Toda tudi še ti odidejo v kratkem. Odpravi tujega vojaštva delajo zapreke sedanje slabe prometne razmere, drugače bi bila stvar že popolnoma urejena.

Zasedba Šibenika.

ŠIBENIK, 7. (Izv.) Iz Splita je dospel v Šibenik načelnik narodne vlade SHS za Dalmacijo, dr. Krstelj, ki je imel porazgovor z italijanskim poveljnikom. Poveljnik je izjavil, da je prišel s torpedovkama v Šibenik po naročilu entente in v njenem imenu, da vzdržuje mir in red in da je na razpolago Narodnemu Svetu. Izkrcano vojaštvo se je najprej namestilo v neki baraki, a danes so jih odpravili na ladjo, da bi tako še tem bolj pokazali, da hočejo ostati tu le malo časa, kakor je izjavil poveljnik, »per breve tempo«. Dr. Krstelj je opozoril poveljnika na nezakonitost zasedenja, četudi je samo začasno. Narodna vlada v Splitu je že včeraj odposlala protestno brzojavko italijanskemu ministru za zunanje stvari, Sonninu. Brzojavka je že včeraj ob 7 zvečer dospela v Rim.

Položaj v Splitu.

SPLIT, 7. (Izv.) Zaradi dogodkov v Zadru in Šibeniku je občinstvo tu precej razburjeno, vendar pa ni prišlo do nikakršnega vznemirjajočega izraza tega razburjenja. Italijanskega brodovja doslej še ni bilo v bližini Splita.

Zadar popolnoma zaseden po Italijanih.

ZADER, 7. (Izv.) Italijansko vojaštvo je že popolnoma zasedlo mesto. Prejšnji deželni in državni uradi pa so vendar še v rokah narodne vlade SHS za Dalmacijo, ki ima svoj sedež v Splitu. V mestu je mirno.

Amerikanska nota Nemčiji.

WASHINGTON, 6. Državni tajnik objavlja naslednjo noto:

Državni oddelek, 5. nov. 1918.

Gospodu Hansu Sulzerju, švicarskemu ministru, zastopniku nemških koristi v Zedinjenih državah.

Gospod, v čast mi je, da Vas naprošam, da sporočite nemški vladi naslednje sporočilo:

»S svojo noto z dne 23. oktobra sem naznanil, da je predsednik izročil vladam, s katerimi je vlada Zedinjenih držav zvezana kot vojujoča, dopise z nemškimi oblastmi, z nasvetom, če bi bile te vlade pripravljene skleniti mir po napovedanih pogojih in načelih, da bi se pozvali njihovi vojaški svetovalci in vojaški svetovalci Zedinjenih držav, da bi vladam, zvezanim proti Nemčiji predložili pogoje potrebne za tak mir, ki bi mogel na absoluten način zavarovati koristi prizadetih narodov in zajamčiti zveznim državam, da bodo brez omejitve mogle varovati in naložiti izvršitev podrobnosti miru, kateremu je pritrdila nemška vlada, če bi smatrali to premirje mogoče z vojaškega stališča.

Predsednik je sedaj v posesti spomenice zveznih držav o tem dopisovanju, katera se glasi:

Zavezne države so natančno pretehtale dopise med predsednikom Zedinjenih držav in nemško vlado. Izjavljajo, da so pripravljene skleniti mir z nemško vlado po mirovnih pogojih, izraženih v predsednikovi poslanici kongresu 8. januarja 1918 in na podlagi določilnih načel, izraženih v njegovih naslednjih poslanicah, z naslednjimi pripombami:

Izjaviti morajo, da se druga klavzula, ki se nanaša na ono, kar se obče imenuje »svobodnost morja«, tolmači različno in da nekaterih teh tolmačenj zavezne vlade ne morejo sprejeti. Zato si morajo pridržati popolno svobodo glede te stvari za mirovno konferenco.

Poleg tega je v mirovnih pogojih, izraženih v svoji poslanici kongresu 8. januarja 1918 izjavil predsednik, da morajo biti zavzeta ozemlja vrnjena, izpraznjena in svobodna, in zavezne države smatrajo, da ne more biti nikakršnega dvoma o smislu te klavzule: zavezne vlade razumejo v tem, da Nemčija povrne vso škodo, storjeno civilnemu prebivalstvu in njihovi lastnini po nemških napadih na suhem, na morju in v zraku.

Predsednik mi je naložil, da povem, da se strinja s tomačenjem, izraženim v zadnjem paragrafu zgoraj navedene spomenice. Poleg tega sem prejel od predsednika navodila, da vas naprosim, da sporočite nemški vladi, da je bil maršal Foch poverjen od vlade Zedinjenih držav in zavezniških vlad, da sprejme zastopnike, pravilno pooblaščene s strani nemške vlade in da jim sporoči določbe premirja.

Sprejmite, gospod, zagotovitev mojega najodličnejšega spoštovanja

Robert Lansing.

Za premirje med Nemčijo in entento.

BEROLIN, 6. (Uradno.) Nemško odposlanstvo za sklenitev premirja in začetek mirovnih pogajanj je danes popoldne odpotovalo iz Berolina proti zapadu.

ČEHI PROTI NEMČIJI.

PARIZ, 6. (Izv.) Poroča se, da Čehi zbirajo čete in imajo zbrano precej močno armado, s katero mislijo udariti na Bavarsko. Pri tej akciji bodo Čehe podpirale tudi ententne čete.

Vojna poročila.

Italijansko uradno poročilo.

RIM, 6. (Izv.) Dne 4. t. m., ob 3 popoldne, so dospele naše čete v Schluderns v dolini Venoste, na Mendelski prelaz in Stretta di Salorno. Levica v Suganski dolini, Fiera di Primiero, v Pontebo, Bovec, Tolmin, Gorico, Červinjan, Oglej in Gradež. Vrše se operacije v smislu določb z Avstro-Ogrsko sklenjenega premirja. Včeraj nobenega važnega dogodka.

KEDAJ SE JE PRIČELO PREMIRJE.

Italijanski vrhovni poveljnik je izdal 4. t. m. ob 6 zvečer naslednje sporočilo: »Na podlagi pogojev za premirje, sklenjeno med vrhovnim poveljništvom kr. italijanske armade v imenu vseh zaveznih vlasti in Zedinjenih držav ter pooblaščenci c. in kr. avstro-ogrskega vrhovnega poveljništva, so sovražnosti na suhem, na morju in v zraku na vseh avstro-ogrskih frontah ustavljene ob 3 popoldne danes, 4. novembra.«

Dr. Conci v Rimu.

RIM, 6. (Izv.) Preko Florence so prispeli danes v Rim trentinski poslanci dr. Conci, Degasperi in Maffatti. Prebivalstvo jim je priredilo sijajen sprejem.

CESAR KAREL POBEGNIL NA BAVARSKO.

PARIZ, 4. (Izv.) Zatrjuje se, da je avstrijska cesarska rodbina pobegnila za par dni na Bavarsko, kjer ji je dal bavarski kralj Ludovik na razpolago svoj grad. Tu nameravajo avstrijski mogotci počakati nadaljnega razvoja dogodkov.

V Budimpešti so se težkoče nadvojvode Josipa, ki je bil poslan na Ogrsko kot homo regius, vsled železničarske stavke jako povečale.

Zdi se, da se Adlerjeva vlada na Dunaju ne bo mogla dolgo upirati razvoju dogodkov, ampak napraviti prostor kaki bolj demokratični in bolj popularni vladi, ki bo dejanski popolnoma neodvisna od Berolina.

PRETRGANJE DIPLOMATIČNIH ODNOŠAJEV MED NEMČIJO IN RUSIJO.

FRANKFURT, 6. (Izv.) »Frankfurter Zeitung« poroča, da se je slučajno razkrilo spletkarjenje ruskega poslaništva proti Nemčiji. Rusko poslaništvo je dobivalo vsak teden po 300 do 400 zabojev z diplomatskimi pošiljatvami. Včeraj se je neki tak zaboj razbil na berolinskem kolodvoru in iz zaboja so padli revolucijonarni proglasi, ki so pozvali na terorizem v Nemčiji. Nemška vlada ne more domnevati, da dela Joffe na svojo pest, temveč po nalogu svoje vlade. Zato je sklenila pretrgati diplomatske odnošaje z Rusijo. Joffe je prišel v nemški urad za zunanje stvari, da bi protestiral, in je izjavil, da se je zatrla berolinska podružnica ruske agencije. Nemška vlada mu je odgovorila, da je odpoklicala svoje zastopnike iz Rusije in pozvala rusko vlado, da odpokliče svoje. Joffe odpotuje čim preje mogoče.

Položaj v Trstu.

IZKRCAVANJE LAŠKIH ČET.

Včeraj popoldne ob poli 5 je prispela v tržaško luko italijanska oklopna križarka »Francesco Ferruccio« z večjim številom italijanskega vojaštva, bersaljerjev, in tudi nekoliko civilnimi osebami, pač vračajočimi se Tržačani. Ladja je vozila kar najpočasneje mimo pomola sv. Karla, ki je bil poln pozdravljajočega občinstva, kakor tudi vsa bližnja nabrežja. Na krovu je bersaljerska fanfara svirala bersaljersko koračnico. Ladja je pristala v proti luki, kjer se je takoj pričelo izkrcavanje. Vojaštvo so namestili v vojašnici. Italijansko občinstvo je vojaštvo zopet živahno pozdravljalo, ko je prihajalo iz proste luke v vojašnico, in prav tako tudi civilne osebe.

Oklopna križarka »Francesco Ferruccio« je že starejša ladja. Bila je zgrajena leta 1902 in ima 7350 tonelat.

Ob 9 zvečer je prispel zopet en bataljon bersaljerjev.

ŽIVILA CENEJŠA.

Človek se kar ne more načuditi dovolj, kako je pravzaprav Trst dobro preskrbljen z živili, in kako razmeroma poceni so hipoma postala živila, katerih doslej ni bilo dobiti skoraj za noben denar. Belo moko je bilo treba plačevati po 18, 20 K in tudi še draže, in niti dobiti je ni bilo: danes pa je dobiš, kolikor hočeš, in skoraj za polovično ceno. V izložbah slaščičaren je videti najfinejše pecivo, po trgovinah testenin, kolikor se jih človeku zljubi, slanina, ki je bila še pred par dnevi po 90 K, je danes že po 50 in sicer ravno ista, ki je bila prej po 90. Fižol je bilo treba plačevati pred tednom dni še po 13, 14 K, danes ga dobiš po 7 K. Riž se prodaja na trgu, riž, ki so ga ljudje še predkratkim plačevali po 30 K. In koliko je vsega tega blaga prišlo na dan! Seveda ljudje so skrivali in skrivali, misleč, da bodo imeli tem več dobička, čim dalje blago ne pride v prodajo. Toda sedaj so kar čez noč splavale njihove umazane špekulacije po vodi, in zato skušajo spraviti blago v denar, da vsaj kolikortoliko še rešijo. Kakor čujemo namreč iz popolnoma zanesljivega vira, se bodo prihodnji teden že dobivala živila v znatno večjih odmerkih in po zelo znižanih cenah. Evo tu cenika, kakor smo ga prejeli: meso 8 K, slanina 7 K, olje 5'50 K, sladkor 5'20 K, riž 1'50 K, testenine 1'20 K, kruh 60 vin., moka 70 vin. kilogram, vino pa po 3 K liter. Umljivo je torej da navijalcem cen ne bo več cvetela pšenica in da skušajo sedaj še spraviti v denar svoje blago, četudi brez dobička ali celo z znatno izgubo, samo da ne izgube vsega. Prebivalstvo gotovo pozdravlja to izpremembo z največjim zadoščenjem, kajti tako se bo vendar moglo pošteno najesti, ko je že toliko časa tako neusmiljeno stradalo.

SV. KRIŽ IN NABREŽINA ZASEDENA.

Kakor se nam poroča, je italijansko vojaštvo zasedlo tudi že Sv. Križ in Nabrežino; tu seveda predvsem kolodvor.

Policija (kvestura).

Vodstvo policije je prevzel karabinjerski polkovnik Candido Cerolla v sredo. Predstavili so se mu vsi policijski uradniki, ki so ostali v Trstu in tudi zbor policijskih agentov. Polkovnik je prosil, da nai ga podpirajo vsi v sedanjih tako delapolnih dneh, da se mesto očisti zloglasnega življa. Vodja policijskih agentov ostane Karel Titz, ki je že zopet prevzel svoje posle.

Kako je italijanski generalni štab naznanil zasedenje Trsta.

Z ozirom na dejstvo, da je bila odposlana torpedovka s prošnjo za nujno pomoč, bo naše čitatelje gotovo zanimalo, kako je naznanilo italijansko vrhovno poveljništvo zasedenje Trsta. Poročilo vrhovnega poveljstva z dne 3. t. m., ob 7 zvečer, pravi: »Naše čete so zavzele Trident in se izkrcale v Trstu. Italijanska trobojnica plapola na tridentskem gradu in Sv. Justu. Konjenica je prispela v Videm.«

Poštne vesti.

Od včeraj, dne 6. t. m., naprej je ustavljen do preklica poštno - hranilnični in poštno-nakaznični promet v vseh smereh. Od včeraj, 6. t. m., naprej je ustavljen poštni, brzojavni in telefonski promet za ozemlje onostran primorske meje in onostran kranjskih poštnih uradov Idrija, Črni vrh nad Idrijo, Postojna, Št. Peter na Kr., Trnovo, Il. Bistrica do morja kakor tudi za vse urade Dalmacije izvzemši onih v političnih okrajih Zader (z izjemo otoka Rab), Knin, Benkovac in Šibenik.

Okupacijsko pravo.

Dodatno k določbam IV. dogovora II. haaške konference, objavljenim v včerajšnji »Edinosti«, priobčamo danes prevod poglavja »O pravnih razmerjih glede na zasedeno ozemlje in na njegovo prebivalstvo« iz prof. dr. Ullmannove knjige o mednarodem pravu.

Napredovanje vojaških operacij ene vojujoče stranke lahko dovede do zasedbe delov sovražnega državnega ozemlja ali vsega tega ozemlja. S tem se ustvarja vedno le dejansko posestno stanje. Z onim dejstvom so pa spojena pravna razmerja, v katerih se priznavajo in praktično uveljavljajo interesi vojujočih in prebivalstva zasedenega ozemlja. Na strani zasednika prihajajo sicer v espredjo interesi, ki so spojeni s smotri vojevanja, vsled česar mu pristojajo razne pravice, ki niso zgolj posledice njegove dejanske posesti nad zasedenim ozemljem. Vendar pa mora zasednik te posledice priznavati in praktično uveljavljati, ker nima pravnega naslova, da bi udejstvoval izključno le svojo voljo. Vsled tega prihaja tu predvsem do veljave pravilo, da zasednik nima pravice izpreminjati ali celo razveljavljati reda, ki je podan po ustavi in zakonodaji zasedenega ozemlja, ali pa suspendirati poslovanje uradovnega ustroja. S tem naziranjem o zasednikovem položaju se izrazuje razlika napram prejšnjim časom, ki so zasedeni vlasti priznavali pravico postopati v zasedenem ozemlju po poljubnosti, brez ozira na veljavni pravni red: današnje pravo nalaga zasedniku dolžnost napram zasedenemu ozemlju in napram njegovemu prebivalstvu. Zasednik prevzame državno upravo in jo ima izvrševati, upoštevajoč veljavno pravo, ako ni nepremagljivih ovir (čl. 43 haaškega vojnega pravilnika).

Tem pravilom odgovarja tudi pravno razmerje prebivalstva zasedenega ozemlja napram zasedniku; njegovo dolžnostno razmerje se razširi z ozirom na večje zasednikove zahteve, izvirajoče iz sile vojevanja. Prebivalstvo je dolžno pokoriti se zasedniku in vzdrževati se vsakega dejanja v prilog zasedniku nasprotnika; v slučaju vzpostavitve legitimne državne oblasti pa niso tudi ni treba odgovarjati za izvršitev zasednikovih ukazov. V tem leži razrešitev neizbežnega dolžnostnega nasprotja. To dolžnostno nasprotje pa se ne sme večati preko mere neobhodne potrebe; zasednik sme zavarovati izpolnjevanje svojih ukazov s prisilnimi sredstvi in kaznmi, ne sme pa zahtevati od prebivalstva podaniške prisege (čl. 45), neupoštevajoče njegovo državnopravno podaniško razmerje, ne sme zahtevati od prebivalstva zločinskega ali nečastnega ravnanja napram zakonitl državni oblasti, tudi ne sodelovanja pri vojaških operacijah, niti tedaj ne, ako si ga je uslužbil še pred vojsko (čl. 23); zlasti je nedovoljeno izsiljevanje vehunstva (čl. 44). Vobče naj se spoštujejo čast in rodbinske pravice, življenje grajanov, zasebna lastnina, verska prepričanja in vršenje bogoslužja. Zasednik pa je upravičen v slučaju vojne potrebe prisiljevati prebivalstvo k delom in osebnim dajatvam. — V dosego smotrov vojevanja izvedeni čini bodo večinoma spojeni tudi z drugačnimi nadležnostmi, tako n. pr. glede na uporabljanje prometnih naprav in na njih redno poslovanje, z nastanitvami itd.

Varstvo in obzirnost sme prebivalstvo zahtevati, dokler njegovo zadržanje ne ogrožuje ali krši zasednikovih interesov. Ako ta predpogoj preneha, je zasednik upravičen postopati po volnokazenskem pravu (vojni zakon, preki sod) in zabraniti ugrozitve in kršitve z ustrahovalnimi sredstvi (z višjimi kaznimi, zlasti s smrtno kaznijo, z ustanovitvijo odgovornosti celih mest ali krajev za morebitne atentate, izvršene v njihovem okolišu). Vendar pa se ne sme naložiti vsemu prebivalstvu denarna ali drugačna kazen radi posamezniških činov, za katere se skupnost ne more smatrati za odgovorno (čl. 50).

(Nadaljevanje v jutršnji številki.)

Finančna uprava v Jugoslaviji.

II.

Dalje smo imeli v Avstriji v finančni in (po mojem mnenju) tudi v politični službi veliko preveč uradnikov z visokošolsko izobrazbo. Pod vodstvom spretnega, juristično izobraženega uradnega načelnika se da od uradnikov s srednješolsko ali tudi nižjo izobrazbo veliko doseči. Seveda se mora uradništvo primerno navajati in kazati mu smer; materijalno stran izvedejo tudi manje izšolani uradniki z lahkoto, osobito, ker je delo v administrativnih uradih večalimanj enostavno in je razmerno le malo odstotkov slučajev, ki zahtevajo juridični kriterij.

Od uradnikov moramo zahtevati vstrajnost, zanesljivost in vestnost. Ako opazimo (in to se vidi hitro izpočetka), da na novo sprejeti uradnik ne odgovarja stavljenim zahtevam, ker mu primanjkuje zmožnosti ali dobre volje, odslovimo ga takoj. Bo bolje za njega in za državo: on si poišče drugje sebi primernejše službe in država ne bo imela bolesta parazitov, kakor jih je imela avstrijska državna uprava v izobilju. Saj je obče znana stvar, da je v avstrijski upravi približno polovica uradnikov bila produktivna in res delujoča, čim je druga polovica opravičevala svojo eksistenco skoraj edinole s tem, da je seveda ob določenem času v uradu in potegovala prvi dan meseca plačo. Kakor privatnik, kakor trgovec, moramo v naši državi izbirati, vestno izbirati uradnike in jih plačati po njihovi vrednosti. Vsaka protekcija mora odpadati. Pri imenovanju in nastavljanju ne smejo biti merodajni osebni ozirl. Na višja mesta, osobito na vodilna mesta, morajo priti najzmožnejši in ne vedno najstarejši uradniki. Splošno vladaj načelo: **malo, ali dobro plačanih uradnikov.**

Pri novi ureditvi uprave pridejo v poštev tri stadiji. Prvi stadij sledi neposredno ustanovitvi države; v tej dobi — ki bo razmerno kratka — ostanejo uradniki na svojih mestih in opravljajo dalje službo. Nato se mora posebno paziti, da se ne pretrže kontakt in da ne nastane kaos (zmešnjava). Torej vsi uradi poslujejo dalje na svojih dosedanjih uradnih sedežih. Ako bi starejši uradnik iz kateregakoli razloga zapustil urad, naj prevzame takoj vodstvo mlajši uradnik. Urad mora ostati odprt in dalje poslovati. Drugi stadij bo prehodna doba, ki bo nekoliko daljša. Tudi v tl dobi ostanejo še vsi uradi na svojih mestih in poslujejo dalje; vendar se bodo v tem času že vršile potrebne osebne spremembe na uradnem osobju. V tej dobi ostanejo še v veljavi dosedanji davčni zakoni in naredbe v vsaki posamezni, dosedaj ločeni upravni skupini. Toda, vsaj za dežele, ki so bile doslej v avstrijski upravi, bi kazalo, da se takoj odstranijo nekateri novejši zakoni, ker so

birokratični in služabovanje ovirajoči. Kot taki zakoni pridejo v poštev: zakon z dne 28. decembra 1911. drž. zak. št. 242 in z dne 29. januarja 1914. drž. zak. št. 14, glede časne oprostitve, oziroma olajšave v obdačbi novih (dozidanih, zvišanih in prezidanih) stavb in glede predpisa rednih davkov. V to bodo spadá najsitnejše delo. Revizijska komisija se bo morala sestati, da nam vstvari enotno davčno in sploh finančno upravo za vso državo. Izdelati se bodo morali novi zakonski načrti, določiti oblike finančne uprave in začrtati meje novih okrajev, oziroma upravnih skupin. Prerano bi bilo, da bi hotel že danes staviti konkretne predloge o bodoči sestavi davčnih oblastev in davčnih uradov in njihovem obsegu. Ta vprašanja se bodo morala rešiti dogovorno in sporazumno z zastopniki vseh jugoslovanskih pokrajin. Vendar si dovoljujem opazko, da ne kaže ustanoviti premalih okrajev, ker se na ta način uradniške moči preveč cepijo in je inteligenčna moč uradov razmerno šibkejša, nego v slučaju večjih uradov za večje ozemlje. Pri sedanjih prometnih sredstvih ne igrajo večje daljave iste vloge kot pred 20 leti. Železnice in avtomobilne zveze, pošta, poštna hranilnica, brzojav in telefon olajšujejo znatno promet in občevanje. Velike važnosti je pa dejstvo, da se more v večjem uradu koncentrirati večje število izvežbanega, resnega uradništva in se vrši obdačenje v vsem upravnem okraju enakomerno. Na ta način so izključeni pojavi, da je okraj izročen mlademu, še neizkušenemu uradniku.

Po mojem mnenju bi morala biti zedinjena vsa finančna uprava: direktni davki, užitnina, pristojbine, monopoli itd. pri enem oblastvu, ker se na ta način dačo uradne sile mnogo uspešnejše izkoriščati. Samoobsebi se razume, da bo morala biti finančna uprava popolnoma ločena od politične uprave.

Tretji stadij ureditve nastopi tedaj, ko bo v vsej državi finančna uprava enotno urejena in ko začno poslovati na novo postavljena finančna oblastva po enotnih zakonih.

Dovolite mi samo še eno opazko. V našo davčno upravo moramo sprejeti vse, kar je modernega in praktičnega. Plačevanje davkov naj se vrši kolikor mogoče potom poštne hranilnice. Po mojem mnenju bo namreč ena prvih nalog nove vlade, da si čimpreje ustanovimo poštno hranilnico s čekovnim prometom po vzorcu avstrijske poštne hranilnice. Ta avstrijska institucija, ki je izjemno praktično in uzorno urejena, je olajšala denarni promet in služila tudi državi za vplačila in izplačila. Spremimo torej tudi mi to uredbo in delujmo takoj izpočetka na to, da se državni denarni promet, torej tudi vplačevanje davkov, kolikor mogoče koncentrira pri poštni hranilnici.

To bi bile glavne poteze o ureditvi naše bodoče finančne uprave. O podrobnejših načrtih mogoče v kratkem kaj več.

Hilarij Vodopivec, finančni svetnik.

Kako je v novi državi!

Prilike so nanesle, da sem moral v ponedeljek dne 28. oktobra v Zagreb in dalje.

Že na Zidanemmostu sem opažal med tamošnjimi železničarji živalno razpravljanje in delovanje. Zjutraj za rano je bila razobešena velika slovenska trobojnica na poslopju kolodvora in nadpis »Steinbrück« je izginil. Enako je bilo na vseh progi od Zidanegamosta do Zagreba: nemške nadpise so snemali ter razvijali slovenske zastave. Da niso takoj postavili slovenskih nadpisov — to so preprečili načelniki postaj, ki so izjavljali, da ne morejo namestiti drugih nadpisov, dokler ne dobijo uradnega obvestila.

Čim bolj smo se približevali Zagrebu, tem bolj se je opažalo svečano razpoloženje: zastave, petje in drugo. Končno se nam je prikazala prestolnica Hrvatske. Ves Zagreb je bil v zastavah in vse poslovanje je počivalo. Ko sem razumel, za kaj gre, mi je bila prva skrb, da se vspnem v zgornje mesto na Markov trg, ki je bil — kakor tudi stranske ulice — natlačen, prepoln ljudstva. Pred poslopjem sabora je bilo videti številnih zastav raznih društev, med njimi pevcev in drugih. Vse je pričakovalo **proklamacije svobodne naše države,** ki jo je sabor v istih hipih ustanovil. Ko so z balkona razglasili množici sklep sabora, je nastalo neopisno veselje in vzklikanje na vseh straneh trga in ulic, na »Griču« pa je odmeval grom topov v znak slavja. Pevska društva so odpela narodne himne, francosko marsellaiso in slednjič pesem: Slovenec, Srb, Hrvat, a občinstvo je valovilo v neizmernem radovanju. Božja nagrada je bila za-me, da sem bil priča temu velikemu dogodku.

Po izvršeni proklamaciji se je ogromna množica razhajala in poslanci — ki jim je ljudstvo prirejalo burne ovacije — so odšli v bližnjo cerkev z banom, nadškofom in generali na čelu. V cerkvi je opravil nadškof svečani obred, a s kora doli se je razlegala »Hvala Bogu« in zatem »Lepa naša domovina«, ki so jo vsi v cerkvi navzoči stoječ poslušali. V Dolgi ulici in na Jelačićevem trgu je množica pričakovala poslancev na njihovem povratku iz cerkve; šli pa so v dolnje mesto po Mesniški ulici, kjer so se razšli. Niso hoteli dati povoda za manifestacije, ker so se jim končno pridruževali elementi nereda in nasilja, kakor se je tako dogajalo tudi po vseh drugih mestih.

V Hrvatski je napravilo najbolj vtis spontano priključenje častništva narodni državi. Vsi častniki so imeli na čepicah narodne trakove mesto »rozete« s črko K, pak so se medsebojno in z občinstvom radostno pozdravljali. Moštvo pa se je pridružilo narodni straži ter je sodelovalo, da se vzdržita mir in red.

Ob dveh popoldne je zopet začelo delo. Odprle so se gostilne in kavarne, vozil je tramway itd.

Naslednjega dne, 30. oktobra, sem imel odpotovati v Osijek, ali promet na progi Zagreb—Brod — Vinkovci—Osijek je bil zaustavljen iz nerazumljivih razlogov. Zato sem moral potovati preko ogrske meje do Dombovara in od tam nazaj proti Osijeku. Na zagrebškem kolodvoru je bilo že zjutraj videti mnogo častnikov s hrvatskimi kokardami in s puško in bajonetom v roki. Šteli so k vlakom. Z našim vlakom do Križevca so vozili polni vagoni takih častnikov, od katerih sem doznal, da se vozijo iz Križeva dalje na razna določena mesta v svrho urejanja narodne straže, da se tako pride v okom nemirom, požigom in pleniejem (ropu). Na poti proti Križevcu so šli mimo našega vlaka polni vlaki vojaštva proti Zagrebu. In ko so ti vojaki zapazili na častniških čepicah hrvatsko trobojnico, je zavladalo neopisno veselje in vzklikanje in častniki in vojaki so se medsebojno pozdravljali in radovali.

Z nami se je vozilo tudi nekaj drugih častnikov (Madjarov) — istotako s hrvatsko kokardo na čepici. Čim pa smo prešli mejo, so narodni znak zamenili zopet z »rozeto«. Eden teh častnikov je izjavil, da je tako storil iz previdnosti, ker da sam ne ve, kako naj bi se ravnal v tem metežu.

(Pride še.)

Domače vesti.

Za slovenskega žurnalista v Trstu so prišli sedaj težki časi, kakršnih še ni doživel in ki mu stotero otežuječo itak že ne lahko nalogo. Prilagodjati se mora novim razmeram in novim oblastim; te dni pa je odrezan popolnoma od vnanjega sveta. Telefonske zveze so prekinjene, izlasti tudi s slovanskimi stranmi, od katerih naša javnost željno pričakuje poročil. Ne dobiva nikakih vnanjih listov in nikake druge pošte, torej tudi ne dopisov in sporočil z dežele. Nima torej informacij, potrebnih za poročanje o važnih političnih dogodkih in razpravljanje o njih. Brez takih informacij pa je dobro urejanje lista nemožno in časnikar ne more vršiti svojo nalogo, kakor bi moral in tudi želel in kakor sme sicer pričakovati občinstvo od nas. Brez obvestil in brez kontakta s svetom je časnikar riba, vržena na suho. Nadejamo se pa, da to stanje ne bo dolgo trajalo in da se skoro povrnejo bolje razmere. Čim se to zgodi, storiti hočemo vse v zadovoljstvo čitateljev in pa v potrebno branjbo pravic in interesov našega naroda, seveda, kolikor bodo le dopuščali časi, ki obremenjajo naše tiskarno, in pa okolnosti, ki leže izven naše volje. To naj blagovoli občinstvo uvaževati in pa potrpeti s sedanjo nedostatnostjo lista, kakor smo jo označili gori.

Ne silite v nesrečo! Otneniviši v včerajšnjem izdanju napada na predsednika aprovizacijske komisije viteza Scarpa na javni ulici, smo svarili naše občinstvo, naj se ne pridružuje takim napadom. Ni treba naglašati, da nam ne prihaja na misel, da bi tega gospoda hoteli jemati v svojo obrambo. Z vso aprovizacijsko politiko je vladalo in vlada med našim občinstvom upravičeno nezadovoljstvo in marsikatero zamudo in krivico je gotovo smeti pisati temu gospodu na račun. Jeza je torej opravičena. Ali iz tehtnih razlogov in v interesu našega ljudstva svarimo nujno pred takim obračunavanjem in na takih mestih. Stvar je pač taka, da se pač ve, kako se taki spopadi začenjajo, nikdar pa se ne more vedeti, kako se morejo razvijati dalje in kako — končati. More se tudi dogoditi velika nesreča za tiste, ki sodelujejo, bodi na zdravju, bodi drugače. Ne pozabimo, da živimo v izrednih, težkih razmerah, ki zahtevajo največe previdnosti. Posebno se ne smemo udajati krivemu mnenju, da je sedaj, ko je odpravljen stari prokleti avstrijski policijski režim, vse dovoljeno, ali da je vse nekaznjivo. Kdor misli tako, bi si utegnil kmalu spečí prste. Zato prosimo našince: ne silite v nesrečo! Ne otežujte itak težkega položaja tako našim posedincem kakor tudi naši skupnosti. Korektno vedenje je v teh časih nujna slovenska rodoljubna dolžnost.

Tudi na deželi vladajo sedaj, kakor nam poročajo ljudje, hude, ponekod celo neznosne razmere, sosebno, kar se tiče varnosti imetja, a včasih tudi osebe. Zato svarimo ljudi, naj ne hodijo te dni na deželo, ako ni prav neizogibno potrebno. In če že prav morajo kam potovati, naj store to z vso skrajno previdnostjo. Znano nam je več slučajev, ko so bili ljudje oropani ali od umikajoče se soldateske, ali pa tudi zločincev iz civilnega prebivaistva.

Za ladjedelniške delavce. Kakor posnemamo po tukajšnjih italijanskih listih, pozivlja ladjedelnica pri Sv. Roku ladjedelniške delavce, ki so bili doslej pri vojakih, a so bili prej zaposleni v tej ladjedelnici, da se čim prej prijavijo pri ladjedelniškem ravnateljstvu. Ladjedelnica v Tržiču pa naznanja, da se v ponedeljek, 11. t. m., zopet začne redno delo v ladjedelnici ter poziva uradništvo in delavstvo, da se čim prej javi v ladjedelniškem uradu v Trstu. Od sobote, 9. t. m., bo vozil med Trstom in Tržičem parnik »Monfalcone«, ki bo odhajal z Trsta od pomola Sv. Karla, ob delavnikih ob 5'30 zjutraj in ob 5 pop. iz Tržiča, ob nedeljah pa iz Trsta ob 8 zjutraj iz Tržiča pa ob 3 pop.

Za italijansko univerzo v Trstu. Italijanska tržaška akademska mladina se je brzojavno obrnil na predsednika italijanske zbornice, izražajoč željo, da naj bi se ustanovila sedaj italijanska univerza v Trstu. Tukajšnja »Nazione« objavlja brzojavko ter sicer z najmehkejšimi rokovicami, toda vendar zelo odločno zavrača to misel, češ, da ima italijanska akademska mladina najboljše vseučilišče v Padovi, da ima Italija itak že preveč univerz, katerih nekatere vzdržuje le zaradi tradicije, in da Trst potrebuje predvsem razširjenja trgovinskega šolstva.

Odsek rojanskega Sokola. Vabim vse odbornike na sejo v soboto ob 6 zvečer v telovadnico. — Nabiralke s polami naj prineso pole tajniku br. Kravosu. — Tajnik.

Rojanski Sokol. Ves moški in ženski naraščaj ter rojanski otroci naj pridejo v nedeljo, 9. t. m., ob 2 popoldne v telovadnico. Člani, članice in prijatelji Sokola pa v nedeljo ob 4 popoldne na zelo važen sestanek. — Načelnik.

Repa po 60 stotin. na debelo za slovenske družine in jestvinčarje na prodaj pri tvrdki Jakob Vatovec, ul. Carintia 19.

Šentjakobska Čitalnica. Danes zvečer ob 7 odborova seja v navadnih prostorih.

Vse p. n. učiteljstvo, ki službuje na Ciril-Metodovih šolah v Trstu vljudno vabim na sestanek, ki se bo vršil v soboto ob 10. dop. v Acquedottu, III. nadstropje. Prosim, da pridete vsi in točno, ker so važne stvari na razgovoru. Sestanka naj se udeleže tudi ČM vrtnarice. — Mahkota.

Ribe iz Benetek. Z ozirom na včerajšnjo vest, da so poslali brezplačno ribe iz Benetek, smo naprošeni, da pojasnimo, da te ribe darovala tržaškemu prebivalstvu ne kaka vojaška pomorska obrana na plemenito pobudo svojega poveljnika, linijskoladijskega kapitana Hektorja Rotte, dočim pa zadruga ribičev v Chioggi iz svojega trpi stroške za obranitev rib, da se ne pokvarijo.

Mestna zastavljalnica. Danes, v petek, se bodo dopoldne in popoldne prodajali na javni dražbi razni **nedragocen** predmeti, rabljeno perilo.

DAROVI.

— Škedenjski podružnici CMD je pristopila ga. Ana Stergavš kot ustanovnica s zneskom 20 K; Franc Šuman daroval v počastitev spomina po pok. bratu Josipu 10 K. Isti podružnici je donesla dražba cigaret v veseli družbi železničarjev v gostilni pri Rošotu v Škednju 50 K; v isti gostilni v veseli družbi narodne žigice na dražbi zopet 50 K.

— V počastitev spomina pokojne gospe Emilije Lavrenčičeve daruje uradništvo podružnice ljubljanske kreditne banke 70 K moški podružnici družbe sv. Cirila in Metoda.

— Omizje jugoslovanskih dijakov iz nemške gimnazije daruje kot narodni davek 24 K.

ZAHVALA.

Za vsestransko izkazano sočutje povodom prebridke izgube mojega nad vse ljubljenega soproga

Josipa Kriščak

izrekam tem potom svojo iskreno zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem.

Posebno se zahvaljujem č. g. župniku A. Kjuder-ju, gg. pevcem za ganljivo petje v cerkvi, Novemu konsumnemu društvu za prekrasen venec ter vsem, ki so v tako obilnem številu spremili nepozabnega pokojnika k zadnjemu počitku.

Bog tisočero plati!

BARKOVLJE, 7. novembra 1918.

Ivanka Kriščak.

Poslano*)

OBJAVA.

Sklad za vdove in sirote padlih vojakov.

(Oddelek: ljudsko zavarovanje; pogodbeno društvo »Feniks«)

v Trstu, ul. Lazzaretto vecchio 3,

je sklenil, upoštevajoč koristi zavarovancev, na zahtevo še-teh **izpremeniti** dosedanja vojno-posojilna zavarovanja v

zavarovanja na gotovino

in sicer pri plačilu male razlike v premijah.

S tem **odpade** vsaka event. **izguba,** kateri so podvržene dotične obligacije vsled menjajočih se borznih kurzov. Seveda se sprejemajo tudi **nova** življenska zavarovanja **na gotov denar** po **zelo ugodnih pogojih** in sicer do 3000 K **brez zdravniške preiskave,** čez ta znesek pa proti redni zdravniški preiskavi do **najvišjih svot!**

V interesu strank je, **da plačujejo** svoje **premije** brez poziva in točno!

RAVNATELJSTVO.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko kolikor veleva zakon.

MALI OGLASI

se računajo po 8 vin. beseda. — Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Najmanjša pristojbina znaša 80 vinarjev.

Kupujem vsak dan blazine, zimnice, žimo živalsko in rastlinsko, štedilnike, nove in stare itd. — Plačam po najvišjih cenah. Stari trg 3. P 37

Dvonadstropna hiša z trgovinami in 22 malimi stanovanji se proda za K 140.000 ali zamenja za kterokoli obrt. Naslov pove ins. odd. Edinosti. 3006

Učiteljica nauči govoriti v treh mesecih italijanščino, francoščino, angleščino. Ulica Majolica št. 17, II. 3007

Išče se poštena in čista postrežnica v bližini ul. Miramar. Ure in plačilo po dogovoru. Naslov pove ins. odd. Edinosti 3008

Mladenič z znanjem slovenskega, italijanskega in nemškega jezika išče službe kot vajenec v kakem trgovskem ali rokodelskem podjetju. Ponudbe je poslati na Organizacijo oskrbnic vojniških sirot, ulica Sanità 24, II. P 38

Gospa, ki zna slovenski, italijanski in nemški išče službe kot postrežnica v kavarni ali gostilni. Ponudbo pod „Resnost“ na ins. odd. Edinosti. 3010

Štedilnika, 2 večja in 2 manjša, proda Britz ul. Caserma 14. 3011

Ploščе za peči in za štedilnike ter ploščice na 6 vogalov za tlak zamenjam za prašičevino. Ulica Bosco 10, kavarna. 3009 a

Žene, nosite mlako v slovensko mlekarno in kavarno v ul. Bosco 10. 3009 b

Prodam lepo moderno kuhinjsko pohištvo. — Ul. Molin a vento 7, Cosovel. 3007

Sadike bele po K 2 q in rdeče po K 3 q ter artičokov imam na prodaj v veliki množini po zmernih cenah. — Ante Aljinović, Trst, Brandežija (Sv. Ivan) št. 942. 2780

Iščem meblirano stanovanje za družino 4 oseb (2 spalni, 1 jedilna soba in kuhinja). Če mogoče v sredini mesta. Ponudbe na inser. odd, Edinosti pod „Stanovanje“. 3004

Iščem kovaške delavce za vozove. Chiozza 45. Jurkas. 3003

Modistka izvršuje in popravlja klobuke. Na razpolago so tudi že pripravljeni. Cene zmerne, postrežba točna. Modni salon, Barriera 15, III. 2959

Izolanski dezertni refošk v steklenicah in moškat, sladki „prosečan“ v steklenicah se prodaja v vsaki množini po nizki ceni v skladišču ul. Donizzetti 1. P 35

Pelinkovca posebne vrste se proda nekaj hl po nizki ceni. Skladišče ul. Donizetti 1. P 36

Lizol najfinejši in vsakovrstni po nizki ceni in v vsaki množini se dobe v skladišču ul. Donizetti 1. P 37

Fotograf Anton Jerkič posluje v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št. 10. 40

Konjak najfinejši v steklenicah po 7/10 in 9/35 se prodaja na drobno in debelo po nizki ceni v skladišču ul. Donizetti 1. P 38

Več sodov belega izvrstnega novega vina proda za gostilničarje po nizkih cenah skladišče v ulici Donizetti 1. P 39

Zlatarnica G. Pino

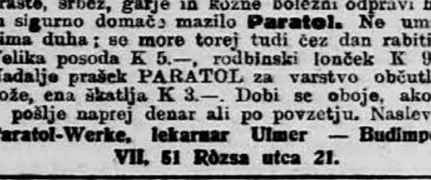

v Trstu se je preselila na Corso št. 15 v bivšo zlatarnico G. Zercowitz & Figlio. Velika izbera srebrnih in zlatih ur, uhanov, prstanov, verižic itd. Cene zmerne. Cene zmerne.

JOSIP STRUCKEL

Trst, vogal Via Maria Teresa-S. Caterina

Novi dohodi volnenega blaga za moške in ženske. — Velika izbera kožuhovine, nogavic, volnenih srajc (maje), barhanta, svilenega in volnenega blaga za bluze :: čipkovih ovratnikov in okraskov. ::

Lišaj,

kraste, srbež, garje in kožne bolezni odpravi hitro in sigurno domače mazilo **Paratol.** Ne umaže, nima duha; se more torej tudi čez dan rabiti. — Velika posoda K 5.—, rodbinski lonček K 9. — Nadalje prašek PARATOL za varstvo občutljive kože, ena škatlja K 3.—. Dobi se oboje, ako se pošlje naprej denar ali po povzetju. Naslov: **Paratol-Werke, lekarnar Ulmer — Budimpešta VII, 51 Rózsa utca 21.**

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu

(Lastna palača)

ustanovljena leta 1838.

Zavarovanje proti škodi, povzročeni po ognju streli in eksplozijah.
Zavarovanja steklenih plošč proti razbitju.
Zavarovanja proti tatvini z vlomom.
Zavarovanja pošiljatev na morju in po suhem.
Življenjska zavarovanja v najrazličnejši kombinacijah.

Delniška glavnica in rezerve dne 31. decembra 1915 K 199,625.992·40

Stanje zavarovalne glavnice na življenje (31. 12 1915) K 546,405.849·—

Odkar obstoja družba, je bilo v vseh branšah izplačano na škodah K 872.453.443·85.

Zastopstva v vseh deželnih glavnih mestih in važnejših krajih Avstro-Ogrske monarhije.

Pfaff Stroj za šivanje in vezanje, pravi nemški uzorci.

Seidel & Neumann in „Singer“ Rast & Gasser

Bogata zaloga vseh potrebščin. Mehanična delavnica za vsako popravljanje.

— Tvrdka ustanovljena leta 1878. —

FRANCESCO BEDNAR

Trst, ulica Campanile št. 19.

Fotografični ateljè DAGUERRE

Trst — Corso štev. 39 — Trst.

Razglednice v platinu. Specijaliteta: slike v barvah, fotoschizzi. Gabinet, visit, povečanja, reprodukcije vsake slike.

: : Električna razsvetljava. : :

Varietè Gambrinus Kabaret

vsak večer ob 8½

velika varietetna predstava

Vstopnina K 1

Novo skladišče.

Veliko skladišče klobukov dežnikov, belih in pisanih srajc, platna, žepnih robcev, : : moških nogavic itd. itd. : :

K. CUENKEL, Trst, Corso štev. 28

: Cene zmerne. Postrežba točna. : Narodna trgovina. — Narodna trgovina.

Umetni zobje z in brez čeljusti, zlate — krone in obrobki —

VILJEM TUSCHER, konc. zobotehnik

Trst, ulica Caserma štev. 13, II.

— Ordinira od 9 predpoldne do 6 zvečer. —

DR. MRAČEK

zobozdravnik

Trst - Corso štev. 24, I. nad. - Trst

Od 9—12 dop. in od 3—6 pop.

Brezbolestno izdiranje zob, plombiranje in umetni zobje.

Izredna prilika!

Likerji v steklenicah po ½ l naprej: Slivovka po 32'— l. Žganje po 36'— l. Rum po 28'— l. Pelinkovec po 28'— l. Konjak po 36'— l. Brinjevec po 36'— l. : : Vermouth po 10'— l. : :

Križmančič, Trst, ulica Caserma 8.

Zobozdravnik DR J. ČERMAK

v Trstu, ul. delle Poste vecchie 12 vogal ul. delle Poste

Izdiranje zobov brez bolečin. Plombiranja

Umetni zobje. Umetni zobje.

Dobroznana urarna in zlatarna

A. POVH v Trstu, Trg stare mitnice štev. 3.

Bogata zaloga vsakovrstnih ur ter raznih zlatenin.

V veliki zalogi platnenih čevljev iz cevine

v Trstu, ul. della Scalinata 2

se prodajajo platneni čevlji s podplati iz cevine z usnjatimi podplatnimi nabitki.

Prevzamejo se tudi naročila po meri in izvršujejo v 2 dneh, če naročnik preskrbi platno.

prodajajo se gumijevi podpetniki, bela, črna in rumena krema

Specialiteta: mazilo za čevlje.

Se pošilja tudi na deželo.

Trst — ulica Scalinata št. 2 — Trst

SABINO OSMO.

Emilia Coregato

Trst Campo S. Giacomo 2

Priporoča cenjen. občinstvu svojo

trgovino pisarniških in šolskih potrebščin

Prodaja razglednic in igrač vseh vrst.

Prodajalo se tudi molitvenike v slov. jeziku.

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmo štev. 5 (Lastno poslopje)

Delniška glavnica K 30,000.000.—. Rezerva K 8,000.000.—

Filijalke: Dunaj Tegethoistrasse 7—9 Dubrovnik, Kotor Ljubljana, Metković Opatija, Split, Šibenik, Zadar. Ekspositura v Kranju

Vloge na knjižice 3½% Vloge na knjižice

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačije banka od svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiro-računu po dogovoru. Akreditivi čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča. — Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prijoritete, delnice, srečke, valute, devize, promese itd. Daje predujme na vrednostne papirje in blago leže če v javnih skladiščih. — Safe Deposits. — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk itd. brezplačno Stavbni kredit, rembours krediti. — Borzna naročila. — — Inkaso. — — Menjalnica. — — Eskompt menic

Telefoni: 1463, 1793 in 2066. Brzojavi: JADRANSKA

Uradne ure: od 9 do 1 popoldne

ASSICURAZIONI GENERALI IN TRIESTE

(Občna zavarovalnica v Trstu). Ustanovljena l. 1831.

Zaklади za jamstvo dne 31. decembra 1914. K 480,984,656.23 Glavnica za zavarovanje življenja dne 31. decembra 1914: K 1,295,816.563. Plačana podvračila od leta 1891 do 31. decembra 1918 K 1.212,012,598.55.

S 1. januarjem 1907. je društvo uvelo za življenski oddelek nove glavne pogoje police sadarjene največjo kulantnostjo.

Povdarjati je sledeče ugodnosti police:

I. Veljavnih takoj od izdanja:
a) brezplačno nadaljevanje veljavnosti police za celo vojno, kadar mora zavarovanec vršiti vojaško službo, ako je vpisan v polah črne vojske.
b) ako plača zavarovanec 1% od zavarovane svote, lahko obnovi polico, ki je izgubila veljavo vsled pomanjkljivosti plačevanja, samo da se plačevanje vrši v teku 6 mesecev po preteku roka.

II. Veljavnih po preteku 6 mesecev od izdanja:
a) zavarovanec more — ne da bi za to plačal posebne premije in brez vsake formalitete — potovati in bivati ne samo v celi Evropi, ampak tudi v katerisibodi deželi tega sveta. (Svetovne police). Društvo je zavezano plačati celo vlogo, tudi v slučaju, če pade zavarov. v dvoboju.

III. Veljavnih po preteku enega leta po izdanju police:
a) zavarovanec se oprosti plačevanju za mešana zavarovanja v slučaju, da postane nesposobea za delo.

IV. Veljavnih po preteku treh let od izdanja:
a) Absolutna neizpodbitnost zavarovanja razun slučaja prevare.
b) Društvo je zavezano plačati celo vlogo, tudi ko bi zavarovanec umrl vsled samomora, ali poskušenega samomora.
c) Zavarovanec sme dvignitи posojila proti plačevanju 4½%.

Društvo sprejema zavarovanje tudi za

življenje, požar, prevažanje in ulom.